

TÜRKİYE TURİZMİNE YÖNELİK YABANCI LİTERATÜRDE YER ALAN AKADEMİK YAYINLARIN VOSVIEWER İLE BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Öğr. Gör. Övgü Açıksozlu

Yalova Üniversitesi, Armutlu MYO
E-mail: ovgu.aciksozlu@yalova.edu.tr

Öğr. Gör. Mehmet Yalçın

Pamukkale Üniversitesi, Denizli Sosyal Bilimler MYO
E-mail: mehmetyalcin@pau.edu.tr

Özet

Turizm sosyal bilimler temel alanı içinde yer almaktadır. Sosyal bilimler alanının içinde yer alan bir çok bilim dalı ile ilişkisi bulunması sebebiyle multidisipliner özellik taşıyan turizm, akademik alanda da üzerinde oldukça fazla çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Yerli ve yabancı literatürde bir çok farklı konu ile bağlantılı olarak ortaya konulan turizm konulu birçok bilimsel çalışma bulunmaktadır. Yerli literatürde yer alan turizm çalışmalarının büyük bir çoğunluğu Türkiye ile ilgili olmakla birlikte; Türkiye'nin ve Türk akademisinin küresel olarak tanıtılması için yabancı literatürde Türkiye ile ilgili yapılan bilimsel ve nitelikli çalışmaların çokluğu ile doğru orantılı olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple çalışmanın amacı alan yazında yer alan akademik araştırmaların Türkiye kapsamında hangi anahtar kelimelerle bağlantılı olduğunu incelemek ve son yıllarda hangi anahtar kelimelerde yoğunlaştığını ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşabilmek için çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden “*bibliyometrik analiz yöntemi*” kullanılmıştır. Araştırmada Web of Science’da taranan “Tourism Management” dergisinde yayınlanmış toplam 37 yayın, bibliyometrik göstergeler açısından incelenerek bibliyometrik analiz araçlarından biri olan VOSviewer programı tarafından analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; geçmişten günümüze kadar devam eden süreçte isminde, özetinde ve anahtar kelimelerinde Türkiye geçen çalışma sayısının çok az olduğu görülmektedir. Az sayıda olan bu çalışmalarda Türkiye ile bağlantılı diğer anahtar kelimelere bakıldığında beach management (plaj yönetimi), education (eğitim), challenges (zorluklar), sustainable development (sürdürülebilir gelişmeler), developing countries (gelişmekte olan ülkeler), tourism development (turizm gelişimi) kelimelerinin kullanıldığı görülmektedir.

Anahtar kelimeler: *Turizm, literatür, bibliyometri, Vosviewer.*

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ACADEMIC PUBLICATIONS ON TURKISH TOURISM IN FOREIGN LITERATURE WITH VOSVIEWER

Abstract

Tourism is included in the basic field of social sciences. Due to its connections to several scientific fields in the area of social sciences, tourism has a multidisciplinary characteristic and seems to have been studied quite a bit in the academic world. Many scientific studies on tourism have been put forward in connection with many different subjects in domestic and foreign literature. Despite the fact that studies on tourism predominate in the domestic literature, it is believed that these studies are strongly correlated with the wealth of scholarly research on Turkey in the international literature, which serves to promote Turkey and the Turkish academy internationally. Because of this, the study's objective is to determine which terms academic studies in the literature have focused on most recently as well as how those keywords connect to Turkey. One of the qualitative research techniques, the "bibliometric analysis approach," was utilized in the study to accomplish this goal. The VOSviewer software, one of the bibliometric analysis tools, was used in the study to examine a total of 37 articles from the "Tourism Management" journal that had been scanned in the Web of Science in terms of bibliometric indicators. According to the study, there aren't many articles from the past or present that mention Turkey in their title, abstract, or keywords. Beach management , education, challenges, sustainable development, developing countries, and tourism development words all seem to be used when searching at the other, infrequently used, keywords related to Turkey in these studies.

Keywords: *Tourism, literature, bibliometrics, Vosviewer.*

GİRİŞ

Turizm dünya ekonomisinde oldukça önemli bir rol oynayan büyük bir endüstridir. Ancak turizm sadece ekonomik katkısı ile öne çıkılmamaktadır. Küreselleşmeye etkisi, ülkelerin uluslararası tanınırlığının artması, destinasyonların gelişmesi, kültürlerin kaynaşması, dünya barışına etkisi, ülkeler arası politik ilişkilerin gelişmesi gibi bir çok konuya katkı sağlayan turizm hem hükümetler hem insanlar hem de araştırmacılar için oldukça önemli olarak kabul edilen bir kavram olarak görülmektedir. Multidisipliner olan turizm üzerine çok fazla akademik çalışma yapılmaktadır. Türkiye, uygun iklim özellikleri ve coğrafi konumunun yanı sıra sahip olduğu tarihi ve kültürel kaynaklarla turizm alanında ön plana çıkan bir ülke konumundadır. Dolayısıyla alan yazın incelendiğinde Türkiye turizmi üzerine sayısız çalışmanın yer aldığı görülmektedir. Fakat bu çalışmaların çok büyük bir kısmı ulusal alan yazında ya da uluslararası olmasına rağmen Türkçe dili ile yayınlandığı görülmektedir. Türkiye'nin turizm akademisinde adını duyurması ve tanınırlığının artırılması için uluslararası ve bilinirliği yüksek dergilerde yer almasının oldukça önemli olduğu bilinmektedir.

Buradan hareketle alan yazında yer alan akademik araştırmaların Türkiye kapsamında hangi anahtar kelimelerle bağlantılı olduğunu incelemek ve son yıllarda hangi anahtar kelimelerde yoğunlaştığını ortaya koymak, çalışmanın amacı niteliğindedir. Bu amaca ulaşabilmek için nitel araştırma yöntemlerinden "*bibliyometrik analiz yöntemi*" kullanılmıştır.

1. Bibliyometrik Analiz

Bibliyometrik analiz tekniği, matematik ve istatistiksel yöntemlerin bilimsel iletişim araçlarına uygulanması olarak değerlendirilmektedir (Pritchard, 1969). Dolayısıyla bibliyometrik analiz bilimsel çıktı ve bilim ile ilgili eserlere ve süreçlere uygulanmaktadır (Cronin, 2000). Bibliyometrik analiz yöntemi ile alan yazında yer alan veriler tamamen ya da sadece belirli dönemleri ele alarak ilgili disipline ilişkin somut veriler sağlamaktadır (İnceoğlu, 2014, s.34). Bu yöntem çerçevesinde öncelikle belirlenen akademik yayınlar bir araya getirilmektedir. Daha sonra yayınlara ilişkin veriler standartlaştırılıp, sınıflandırılmaktadır. En son analizler yapılarak çıkan sonuçlar yorumlanmaktadır (Baker vd.,2020).

Dolayısıyla bibliyometrik analiz ile bilimsel çalışma yayını yapılan aktif dergiler ve bu dergilerde toplam yayın sayısı, aktif araştırma yapılan ülkeler, yazarlar, yayın dili, çalışmadaki kaynak türleri, çalışmaların aldığı atıflar ve anahtar kelime ağları bibliyometrik değişken olarak analiz edilebilmektedir (Gürdün, 2020). Beş farklı türü bulunan bibliyometrik analiz alıntı analizi, ortak alıntı analizi ve bibliyografik eşleştirme, ortak yazar analizi ve ortak kelime

analizi olarak sınıflandırılmaktadır (Zupic ve Cater, 2015, s.431). Bu çalışmada çalışma başlıklarında ve anahtar kelimelerde ortaya çıkan kavramlar arasındaki bağlantıları bulmaya yarayan ortak kelime analizi kullanılmaktadır. Bilimsel yayınlarda yer alan anahtar kelimelerin incelendiği ortak kelime analizi ile yazarlar tarafından özenle seçilen anahtar kelimelerin bilimsel araştırmanın içeriğine dair genel bilgiler sağlaması varsayılmaktadır (Romo-Fernández vd.,2013; Feng vd.,2017). Böylece sık kullanılan ve birbiri arasında ilişki bulunan anahtar kelimeler ile kavramsal bir alanı temsil eden ana temalar ağı oluşturmaktadır (Börner vd.,2003). Böylece farklı zaman aralıklarında sınıflandırılmış yayın grupları arasındaki değişim ve dönüşüm ortak kelime analizi yoluyla gözlemlenebilmektedir (Coulter vd.,1998).

2. Yöntem

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden bibliyometrik araştırma yöntemi kullanılmaktadır. Turizm alanında yer alan bilimsel araştırmalarda birçok farklı kavram birlikte ele alınmaktadır. Dolayısıyla çalışmada turizm ile alakalı akademik araştırmalar bibliyometrik parametreler ile incelenerek mevcut durumun belirlenmesi istenmektedir. Araştırmalarda en yaygın kullanılan bibliyometrik veri tabanları Scopus, Web of Science, ve Google Scholar olduğu ifade edilmektedir (Karagöz ve Seref, 2019). Daha önce yapılmış çalışmalarda Web of Science (WoS)'ın bibliyometrik araştırmalar için güvenilir bir veritabanı olarak belirtilmesi sebebiyle bu çalışmada veri toplamada Web of Science veri tabanı kullanılmaktadır (Zupic ve Čater, 2015; Köseoğlu vd.,2019; Uyar vd.,2020). Web of Science; Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Sanat ve İnsani Bilimleri alanlarında 12.000'den fazla dergi ve 148.000 konferans bildirisini düzenli bir şekilde tarayarak araştırma alanlarıyla en ilgili ve prestijli olan yayınlara ulaşılma imkânı sağlayan veri tabanıdır (Thomson Reuters, 2011).

Bu kapsamda 2022 Haziran ayı içerisinde Web of Science'ta çevrimiçi yapılan taramalar ile yayın bilgilerine ulaşılmıştır. Araştırmada ilk önce turizm temalı dergilere ulaşabilmek için dergi isminde tourism kelimesi geçen dergilere ulaşılmıştır. Bu dergilere ulaşabilmek için Web of Science arama sayfasındaki "Search (Arama)" seçeneğine "tourism (turizm)" yazılarak dergiler taranmıştır. Tarama sonucunda bu dergilerde isminde, özetinde ya da anahtar kelimelerinde "Turkey (Türkiye)" kelimesinin yer aldığı çalışma sayısı aynı şekilde aranmıştır. Arama sonucunda; isminde, özetinde ya da anahtar kelimelerinde "Turkey" kelimesinin yer alan çalışmanın en çok "Tourism Management" dergisinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak yıl kısıtlaması konulmamasına rağmen, sadece 37 olan bu çalışma sayısı oldukça azdır.

Araştırmada “Tourism Management” (TM) dergisinde yayınlanmış toplam 37 yayın, bibliyometrik göstergeler açısından incelenerek bibliyometrik analiz araçlarından biri olan VOSviewer programı tarafından analiz edilmiştir. VosViewer yazılımı ağ verilerine dayanarak haritalar oluşturmak ve bu haritaları görselleştirmek amacıyla kullanılan analitik bir araçtır. VOSviewer, bilimsel dergiler, araştırmacılar, bilimsel yayın ağları, araştırma kuruluşları, ülkeler, anahtar kelimeler veya terimler ağı oluşturmak için kullanılabilir (Van Eck ve Waltman, 2018, s.3). Toplam ulaşılan anahtar kelime sayısı 133’tür. Bu anahtar kelimeler bir Excel elektronik tablosuna kaydedilerek aynı anlamı taşıyan kelimeler birleştirilmiştir. Çalışmada ilgili akademik yayınlardaki anahtar kelime ayıklama aşamasının sonucunda ulaşılan toplam 87 kayıt VOSviewer (Version 1.6.9) paket programı kullanılarak görselleştirilmiştir. Yayınlardaki anahtar kelimeler üzerinden çalışma alanındaki araştırma konularını ve yönelimleri görsel olarak haritalandırılmıştır. Bu doğrultuda araştırma soruları şu şekildedir:

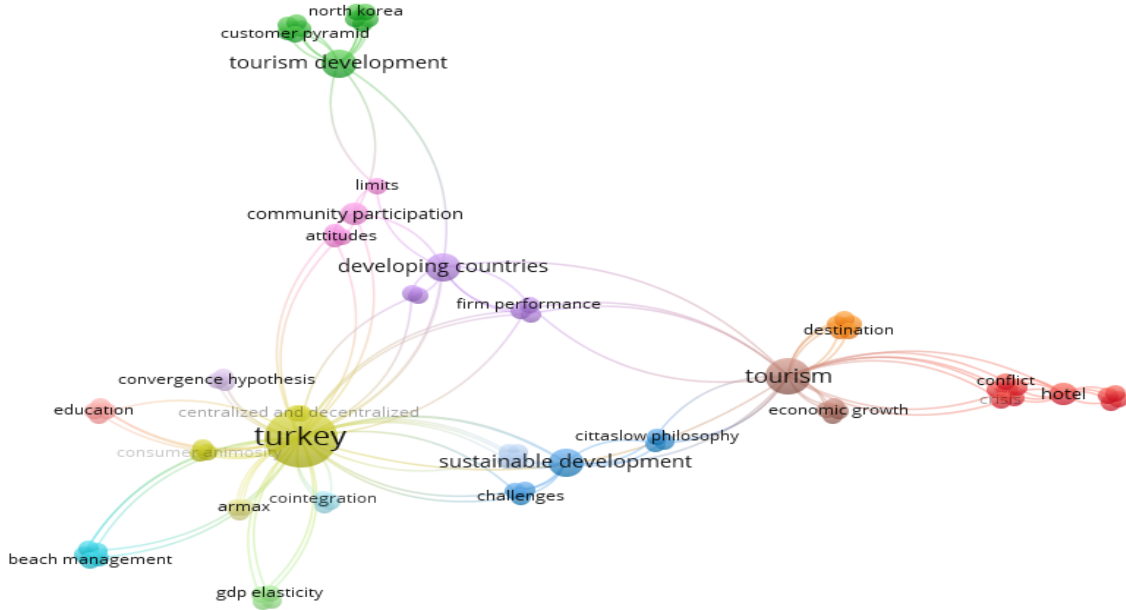
Araştırma Sorusu 1: “Tourism Management” dergisinde yayımlanan çalışmalar hangi konular üzerinde şekillenmiştir?

Araştırma Sorusu 1: “Tourism Management” dergisinde yayımlanan çalışmalarda halen popülaritesini koruyan ve ortaya yeni çıkan kavramlar nelerdir?

2. Bulgular

Bibliyometrik yöntemlerden biri olan ortak kelime analizi bulguları bilimsel haritalama yöntemiyle görsel bir çıktıya dönüştürülebilmektedir. Bu görsel çıktı içerisinde bir anahtar kelimenin sahip olduğu daha küçük boyut, daha düşük birlikte oluşum sıklığına işaret etmekteyken, daha büyük boyut ise çok daha yüksek birlikte oluşum sıklığına delil olarak gösterilmektedir. Anahtar kelimeler arasında yer alan çizgiler, aynı araştırmada yer alan iki anahtar kelime arasındaki bağlantıyı göstermektedir. İki anahtar kelime arasındaki bu çizgilerin kalınlığının artması bağlantının o kadar güçlü olduğu ifade etmektedir (Chen, Chen, Wu, Xi ve Li, 2016). Dolayısıyla turizm temalı olarak seçilen “Tourism Management” dergisinde yer alan 87 kelime VOSviewer analiz programı ile görselleştirilmiştir. Ortak anahtar kelime ağı analiz bulguları Şekil 1’de görselleştirilmiştir.

Şekil 1: *Tourism Management* dergisinde yayınlanan Türkiye konulu çalışmalarda yer alan ortak anahtar kelime ağı görselleştirme haritaları

Şekil 1'e göre; TM dergisinde Türkiye konulu çalışmalarda tahmin edileceği gibi anahtar kelime olarak en fazla "Turkey" kelimesi kullanılmıştır. Türkiye ile bağlantılı diğer anahtar kelimelere bakıldığında beach management (plaj yönetimi), education (eğitim), challenges (zorluklar), sustainable development (sürdürülebilir gelişmeler), developing countries (gelişmekte olan ülkeler), tourism development (turizm gelişimi) kelimelerinin kullanıldığı görülmektedir.

Bu çalışmalar için birkaç örnek incelendiğinde; Türkiye sahillerinin Türk turizminde önemli yere sahip olması araştırmacıları bu konuda çalışmaya itmiştir. Akdeniz'e sahili bulunan Mersin plajları, çöp ve insanların yarattığı tahribattan kurtulmak, plaj kapasitesini artırmak ve buralarda sosyal aktivite sağlamak amacıyla verimli plaj yönetimi ele alınan konulardandır (Birdir, Ünal ve Williams, 2013). Türkçe çevirisi zorluklar olarak ifade edilen challenges ve sürdürülebilir gelişmeler anahtar kelimesi ise, sürdürülebilir turizmin zorlukları (Tosun, 2001), turizm çalışanlarının sürdürülebilirliği (Yıldırım, 2021) ve Cittaslow (yavaş şehir) felsefi ile sürdürülebilir turizmin gelişimi açısından ele alınmıştır (Ekinci, 2014). Dünya'da ve Türkiye'de oldukça gelişim gösteren Cittaslow ağının Türkiye'de 21 üyesi bulunmaktadır (Cittaslow, 2022). Destination (destinasyon) kelimesi ile bağlantılı kullanıldığı görülen çalışmada Türkiye'de yer alan citta slow'a aday şehirler ele alınmış ve potansiyel aday olabilecek şehirler değerlendirilmiştir (Ekinci, 2014). Aynı şekilde destinasyon anahtar kelimesi ile hazırlanan çalışmalar içerisinde Türkiye'deki destinasyonların daha fazla turist

segmentine hitap edecek şekilde yeniden konumlandırılması (Kozak ve Martin, 2012) ve çalışmanın yapıldığı yıl Dünyada'ki ilk on turistik destinasyonda (Çin, Fransa, Almanya, İtalya, Meksika, Rusya, İspanya, Türkiye, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri) turizme dayalı büyüme incelenmiştir.

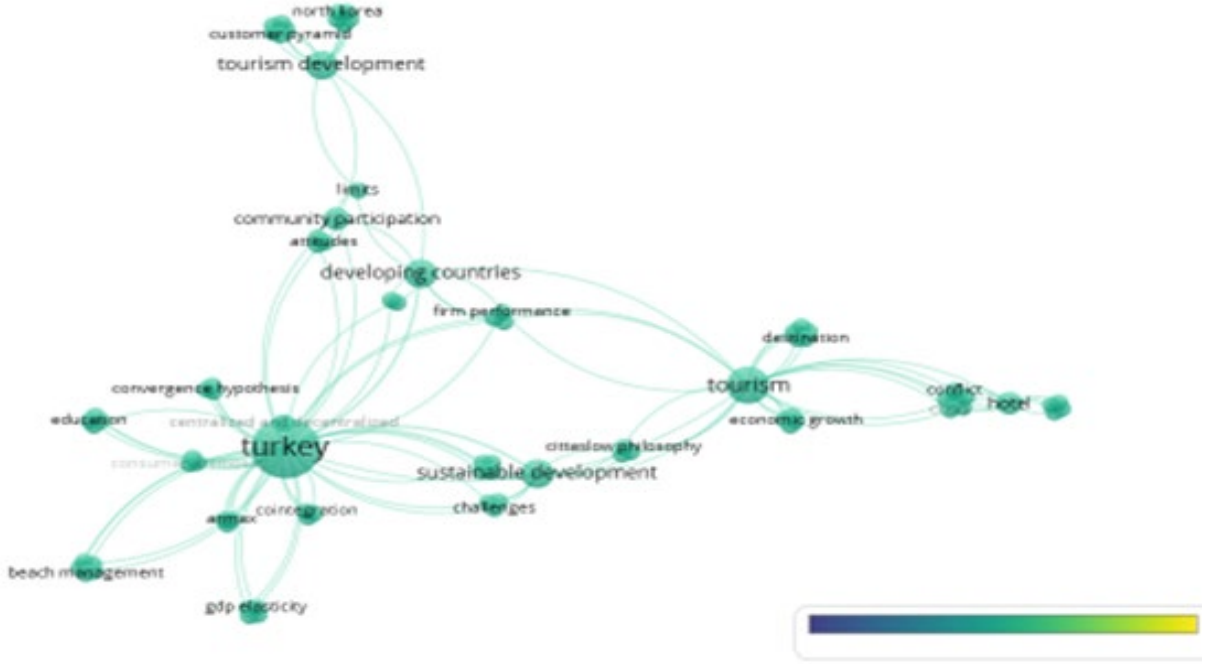
TM dergisinde Türkiye konulu çalışmalarda ön plana çıkan diğer anahtar kelime ise economic growth (ekonomik büyüme) kelimeleridir. Uluslararası turizmin Türkiye ekonomisi için öneminin değerlendirilmesi (Akkemik, 2012) üzerine çalışma yapılmıştır. Dünyadaki ilk on turistik destinasyonun turizme dayalı büyümesinin incelendiği çalışmada ise Türkiye'de turizm ve ekonomik büyüme arasında pozitif bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir (Shahzad, vd., 2017). Diğer bir çalışmada ise Turizmin uzun vadeli gelişmenin Türkiye ekonomik büyümesine katkısının olacağı ifade edilmiştir (Katırcıoğlu, 2009).

TM dergisinde Türk turizm endüstrisinin daha da gelişmesinin önündeki en önemli sorunlardan biri olarak değerlendirilen diğer bir anahtar kelime ise eğitimidir. Dergide eğitim, yerli eğitilmiş personel arzı (Brotherton, Woolfenden, Himmetoglu, 1994) ve küreselleşmek için otelleri öğrenen organizasyonlara dönüştürmek (Bayraktaroğlu ve Kutanis, 2003) ile ilgili çalışmalar bulunmaktadır.

“Toursim Management” dergisinde geçmişten günümüze yayınlanan çalışmaların kapsamını oluşturan anahtar kelimelerin hangi zaman dilimlerinde yer aldığı, ilk çalışılan anahtar hangileri olduğu, hangi kelimelerin ilk çalışıldığı günden bu yana popülerliğini korudukları, en güncel araştırma konularını temsil eden kelimelerin hangileri olduğu ve merkezilik açısından hangi anahtar kelimelerin baskın olduğuna dair bulgular Şekil 2’de gösterilmiştir.

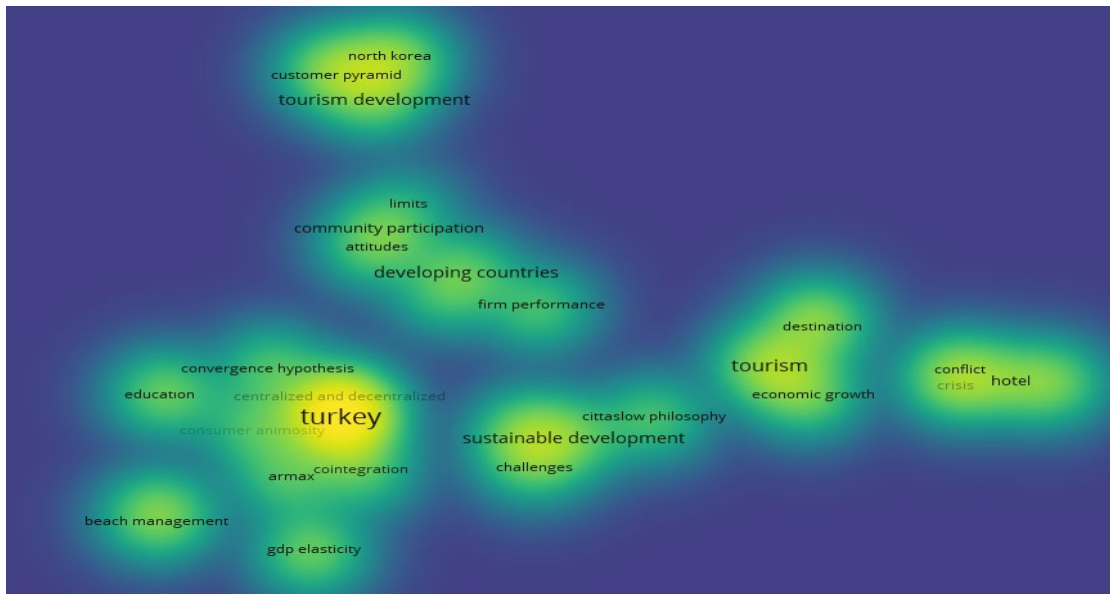
Şekil 2’de görüldüğü üzere, renk skalasındaki en soğuk renk olan mor renk ile temsil edilmeleri ve düğüm boyutlarının büyüklüğü bakımından incelendiğinde çalışmaların geçmişten günümüze aynı anahtar kelimeler ile devam ettiği görülmektedir. Anahtar kelimeler incelendiğinde literatürde hep çalışılacak ve güncelliğini kaybetmeyecek temel niteliğe sahip kelimelerin yer aldığı görülmektedir. Dünya’da ve Türkiye’de ortaya çıkan yeni ve popüler kavramlar (covid-19, teknoloji, endüstri 4.0 vb.) üzerine güncel çalışmaların olmadığı görülmektedir.

Şekil 2. *Tourism Management* dergisinde yayınlanan Türkiye konulu çalışmalarda yer alan ortak anahtar kelimelerin yıllara göre dağılım haritaları

Şekil 3'te *Tourism Management* dergisinde yayınlanan Türkiye konulu çalışmalarda yer alan ortak anahtar kelimelerin yoğunluk haritaları verilmektedir. Yoğunlaştırılmış görsel ağ analizine göre sarı rengin yoğunlaştığı yerlerdeki anahtar kelimeler Turkey, tourism, customer pyramid (müşteri piramiti), sustainable development (sürdürülebilir gelişmeler) TM dergisinde yer alan makalelerde daha fazla kullanılmıştır.

Şekil 3. *Tourism Management* dergisinde yayınlanan Türkiye konulu çalışmalarda yer alan ortak anahtar kelimelerin yoğunluk haritaları

SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizm ülkelerin milli gelirleri içerisinde yer alan önemli gelir kalemlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmadaki önemli etkisi turizmi dünya için vazgeçilmez bir sektör haline getirmektedir. Ülkelerin tanıtımında da oldukça önemli olan turizm birçok disiplin ile ele alınmaktadır. Bu sebeple akademik çalışmalara da çokça konu olmaktadır. Ulusal ve uluslararası alan yazınında turizm temel alanında yer alan dergiler bulunmaktadır. Ancak uluslararası alan yazınında Türkiye'ye yönelik yapılan çalışmaların oldukça az olduğu görülmektedir. Türkiye'nin turizm anlamında gelişmiş bir ülke olması ve hemen her turizm türüne yönelik faaliyetleri bünyesinde bulundurması sebebiyle sosyal ve ekonomik faydası oldukça yüksektir. Dolayısıyla uluslararası nitelikli yapılan sayıların daha fazla olması beklenmektedir. Türkiye ile ilgili yapılan çalışmalarının çok büyük çoğunluğunun yayın dilinin Türkçe olduğu görülmektedir.

Az sayıda da olsa uluslararası indexlerde taranan önemli dergilerde yayın dili İngilizce olarak yayınlanan akademik çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmada turizm alanında popülerliği yüksek olan "Tourism Management" dergisi ele alınmıştır. Dergide yayınlanan Türkiye konulu çalışmaların destinasyon, sürdürülebilirlik, ekonomik büyüme ve eğitim gibi temel konular üzerine olduğu görülmektedir. Turizmin temel unsuru olan destinasyon geçmişten günümüze birçok farklı anahtar kelime ile bağlantılı olarak kullanılmaktadır. Aynı şekilde sürdürülebilirlik kavramı turizmin ve dünyanın gelecek kuşaklara bozulmadan aktarılabilmesi için önem taşımaktadır. Bu sebeple çalışmalarda kullanılan temel kelimelerdendir. Turizmin gelişmesi ve sürdürülebilir olması için hem personelin hem tüketicilerin hem de yöneticilerin eğitilmesi gerekmektedir. Eğitim turizm kapsamında da birçok alanda karşımıza çıkan temel bir kavram olma özelliği göstermektedir. Son olarak ekonomik kalkınma ülkeler var oldukça önemini koruyacak bir kavramdır. Turizmin ekonomik kalkınmadaki önemi düşünüldüğünde turizme yönelik akademik çalışmalarında çok olması beklenmektedir. Bu sebeple ekonomik kalkınma da temel kelimeler arasında yer almaktadır. TM dergisinde az sayıda bulunan Türkiye temalı çalışmalarda geçen anahtar kelimelerin yıllara göre değişimi incelendiğinde geçmişten günümüze bu temel konuların çalışıldığı görülmektedir. Yıllara göre turizm ile bağlantılı kullanılacak birçok yeni kelime popüler olmaktadır. Ancak bu güncel kelimeler TM dergisinde Türkiye kelimesi ile bağlantılı olarak kullanılmamıştır. 2019 yılından bu yana en çok kullanılan kelimelerden biri dünyayı ve turizmi sarsan covid-19 salgınıdır. Covid-19 konulu yerli ve yabancı turizm alan yazınında çok fazla çalışmaya rastlanmaktadır. Fakat yabancı alan yazın niteliğinde yer alan TM dergisinden bu

güncel kelime Türkiye ile bağlantılı kullanılmamıştır. Güncel ve yaygın kullanılan diğer konulara örnek olarak Endüstri 4.0 ile hayatın vazgeçilmezi konumuna gelen teknoloji kelimesidir. Akademik araştırmalara bu kadar konu olan bu güncel kelimeler daha çoğaltılabilir. Bu bağlamda sonuç olarak Türkiye ile ilgili önemli turizm dergisi olan TM'de yeterli çalışma bulunmamaktadır. Az sayıda bulunan bu çalışmalarda bağlantılı olan anahtar kelimelerde geçmişten günümüze değişmemiş ve temel kabul edilen destinasyon, eğitim, ekonomik büyüme, sürdürülebilirlik gibi kelimeler olmaktadır.

Türkiye'nin tanıtımında en önemli yere sahip sektörlerden bir turizmdir. Türkiye turizminin tanıtılması ve yayılması için birçok yer insanların karşısına çıkması gerekmektedir. Turizm araştırmacıları bu anlamda Türkiye'ye yönelik uluslararası alan yazında taranan prestijli turizm dergilerine nitelikli çalışmalar hazırlayarak Türkiye'nin tanınmasına destek olabilir. Bu sayede Türkiye hem turistik olarak hem de akademik olarak bilinirliği artacaktır. Yapılan çalışmaların içeriği doğrultusunda Türkiye destinasyonları, otel yönetimleri, kullanılan teknolojiler, mevcut turizm türleri, ülkeye gelen turist tipleri vb. birçok konuda bilgi alışverişi sağlanmış olacaktır. Ayrıca akademik alan yazın taramasında güncel ve popüler konular her zaman dikkat çekmektedir. Türk akademisyenler bu konular üzerine nitelikli çalışmalarla yabancı alan yazında yer alması daha çok kişiye ulaşılabilme için önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- Akkemik, K. A. (2012). Assessing the importance of international tourism for the Turkish economy: A social accounting matrix analysis. *Tourism Management*, 33(4), 790-801.
- Baker, H.K., Kumar, S. ve Pattnaik, D. (2020), Twenty-five years of the journal of corporate finance: A scientometric analysis. *Journal of Corporate Finance*, 66, 101572.
- Bayraktaroglu, S., ve Kutanis, R. O. (2003). Transforming hotels into learning organisations: A new strategy for going global. *Tourism Management*, 24(2), 149-154.
- Birdir, S., Ünal, Ö., Birdir, K., & Williams, A. T. (2013). Willingness to pay as an economic instrument for coastal tourism management: Cases from Mersin, Turkey. *Tourism Management*, 36, 279-283.
- Brotherton, B., Woolfenden, G., ve Himmetoğlu, B. (1994). Developing human resources for Turkey's tourism industry in the 1990s. *Tourism Management*, 15(2), 109-116.
- Chen, X., Chen, J., Wu, D., Xie, Y., ve Li, J. (2016). Mapping the research trends by co-word analysis based on keywords from funded project. *Procedia Computer Science*, 91, 547-555.
- Cittaslow, (2022). <https://cittaslowturkiye.org/> (E.T: 10.06.2022).
- Coulter, N., Monarch, I., ve Konda, S. (1998). Software engineering as seen through its research literature: A study in co-word analysis. *Journal of the American Society for Information Science*, 49(13), 1206-1223.

- Cronin, B. (2001). Bibliometrics and beyond: Some thoughts on web-based citation analysis. *Journal of Information science*, 27(1), 1-7.
- Ekinci, M. B. (2014). The Cittaslow philosophy in the context of sustainable tourism development; the case of Turkey. *Tourism Management*, 41, 178-189.
- Feng, J., Zhang, Y. Q., ve Zhang, H. (2017). Improving the co-word analysis method based on semantic distance. *Scientometrics*, 111(3), 1521–1531.
- Gürdin, B. (2020). Yeşil pazarlamanın bilimsel haritaların görselleştirilmesi tekniğiyle bibliyometrik analizi. *Econder International Academic Journal*, 4(1), 203-231.
- İnceoğlu, Ç. (2014). Türkiye’de Sinemayı Konu Alan Doktora Tezleri Üzerine Bibliyometrik Bir Çözümleme, *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 21, 31-50.
- Karagoz, B. ve Seref, I. (2019). Yunus Emre ile ilgili araştırmaların bibliyometrik analizi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(27), 123-141.
- Katircioğlu, S. T. (2009). Revisiting the tourism-led-growth hypothesis for Turkey using the bounds test and Johansen approach for cointegration. *Tourism Management*, 30(1), 17-20.
- Kozak, M., ve Martin, D. (2012). Tourism life cycle and sustainability analysis: Profit-focused strategies for mature destinations. *Tourism Management*, 33(1), 188-194.
- Köseoğlu, M. A., Okumuş, F., Putra, E. D., Yıldız, M., ve Doğan, I. C. (2019). Conceptual structure of lodging-context studies: 1990–2016. *Journal of Hospitality and Tourism Research*, 43(4), 573–594.
- Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics? *Journal of Documentation*, 25(4), 348–349.
- Romo-Fernández, L. M., Guerrero-Bote, V. P., ve Moya-Anegón, F. (2013). Co-word based thematic analysis of renewable energy (1990–2010). *Scientometrics*, 97(3), 743–765.
- Shahzad, S. J. H., Shahbaz, M., Ferrer, R., ve Kumar, R. R. (2017). Tourism-led growth hypothesis in the top ten tourist destinations: New evidence using the quantile-on-quantile approach. *Tourism Management*, 60, 223-232.
- Thomson Reuters. (2011). Web of Science SM. Thomson Reuters Quick Reference Guide, 1-8.
- Tosun, C. (2001). Challenges of sustainable tourism development in the developing world: the case of Turkey. *Tourism management*, 22(3), 289-303.
- Uyar, A., Kılıç, M., ve Köseoğlu, M. A. (2020). Exploring the conceptual structure of the auditing discipline through co-word analysis: An international perspective. *International Journal of Auditing*, 24(1), 53-72.
- Yıldırım, M. (2021). Tracing the consent, adaptation and resistance practices of an ‘unsustainable’ workforce: the governmentality of workplaces in tourism industry. *Tourism Management*, 84, 104260.
- Zupic, I., ve Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472.